

***Az ultraszűrés jelenlegi szerepe a
víztisztításban***

Dr. Pólik András
2017 November 09.

A membrántechnológia ipari alkalmazásának története

1960-as évek: Teljes membrán eladás $\approx$ 20 millió \$

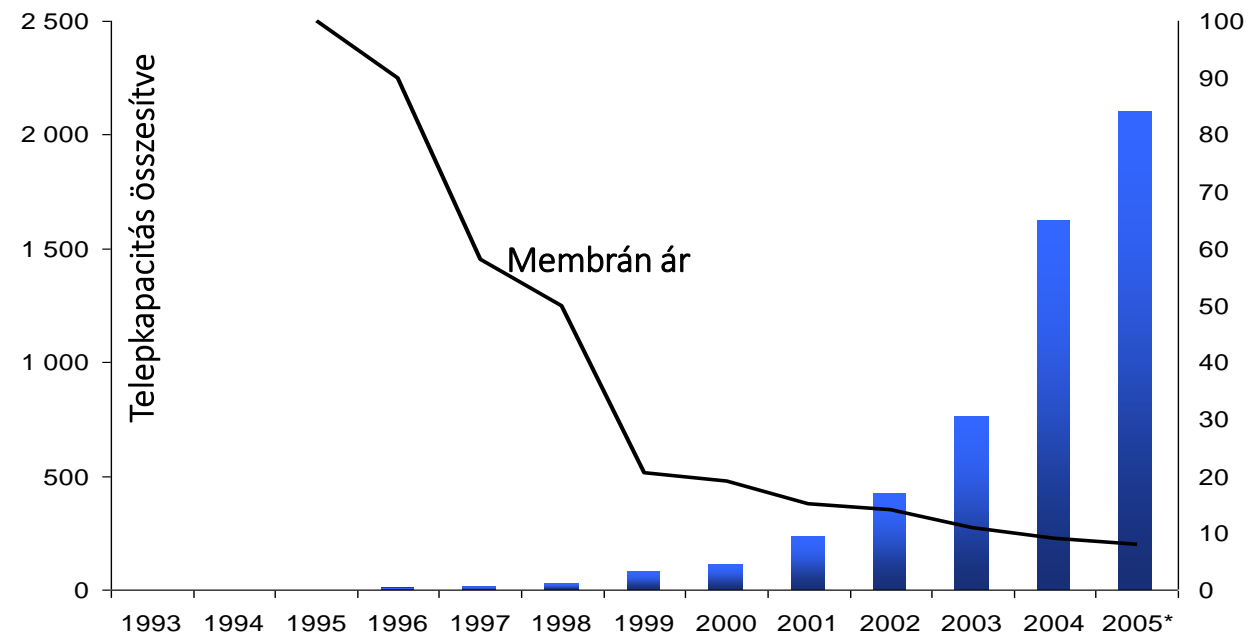
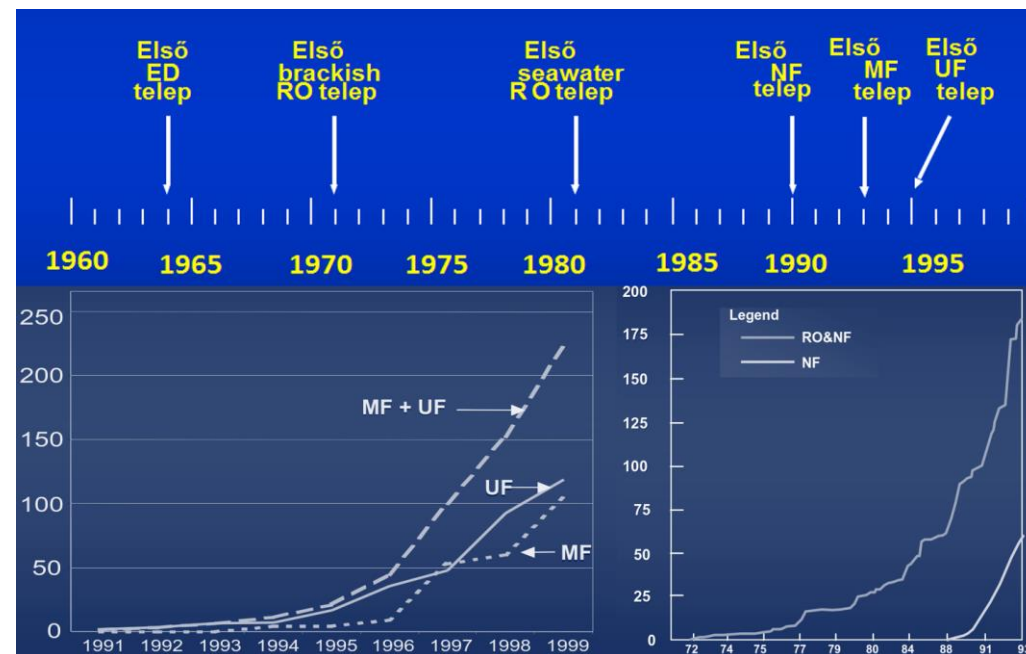
2010: Teljes membrán eladás $\approx$ 12,6 milliárd \$

Növekedés: 9% évente

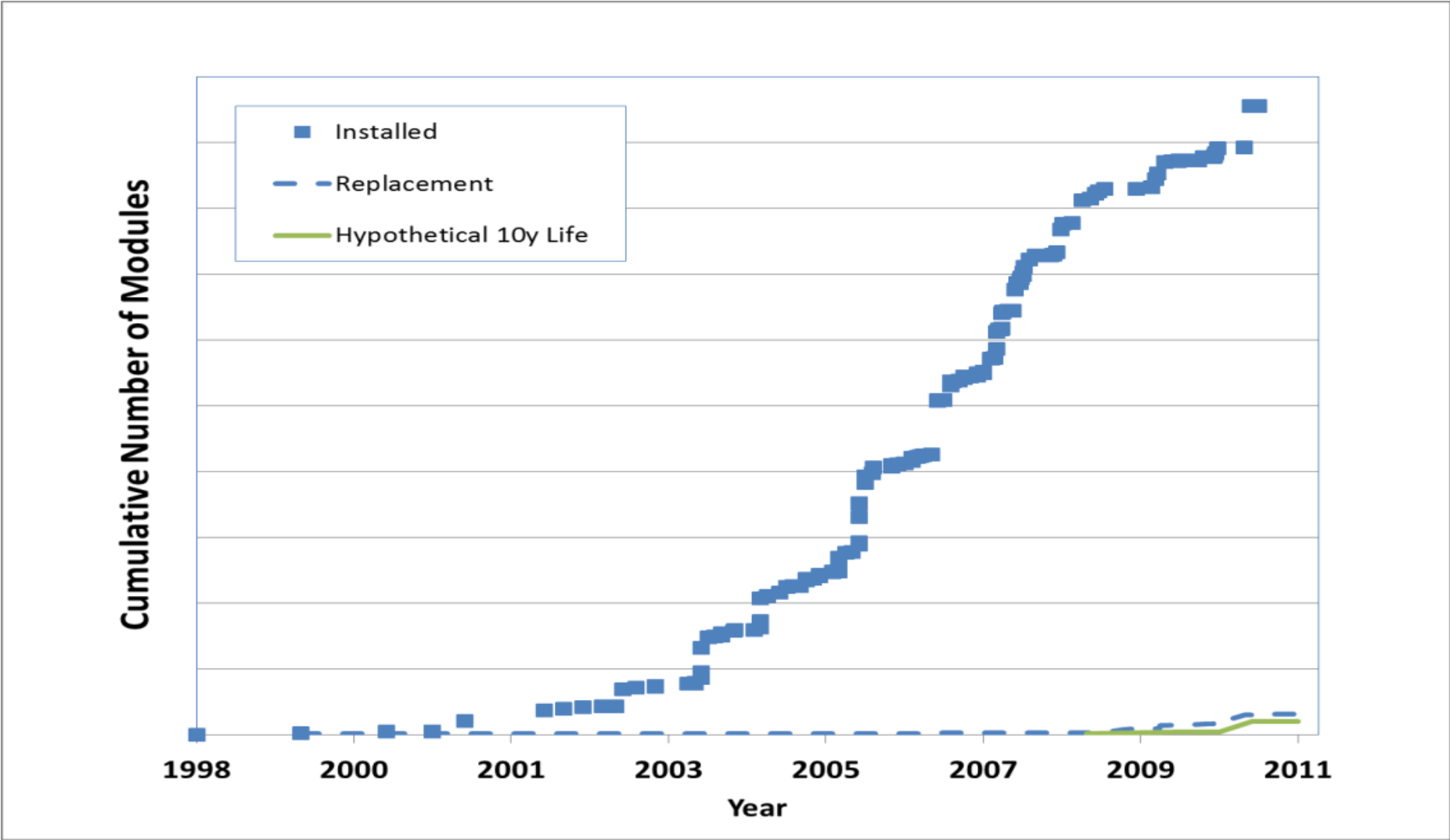
A membrántechnológia elterjedésének akadályai:

- Túl drága
- Nem realiztikus, csak orvosi (művese) célokra)
- Túl lassú, és komplikált
- Nem szelektív
- Nagy a vegyszerfelhasználás
- Kis élettartam

Az elmúlt 50 év ezen problémák kiküszöböléséről szólt

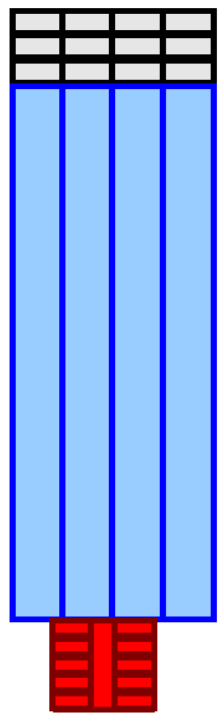
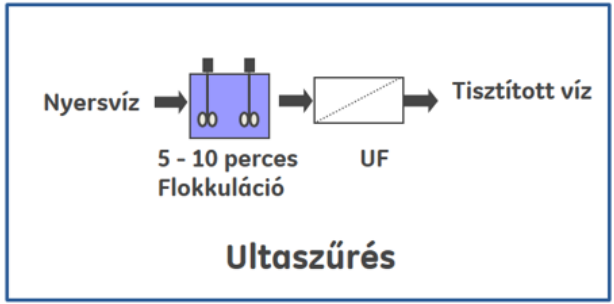
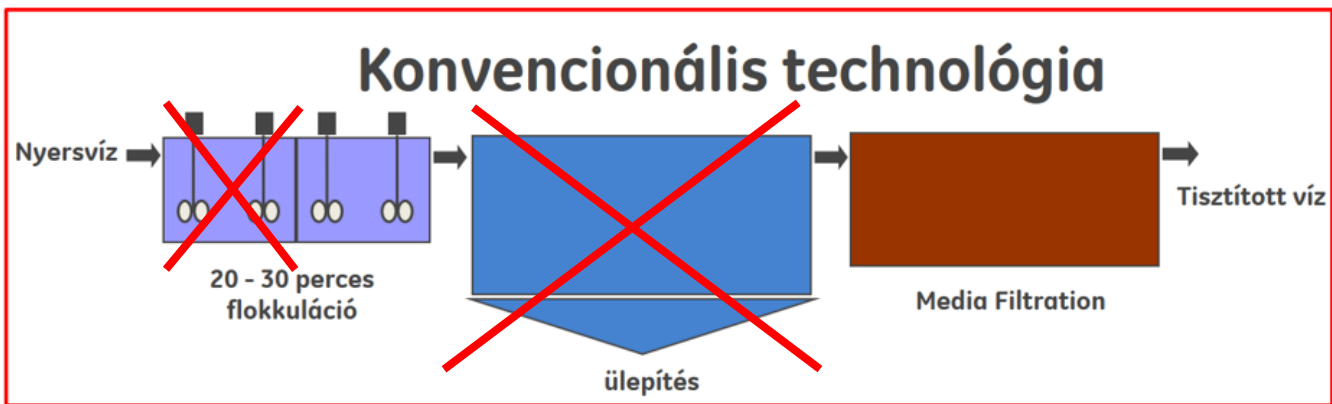
Membrán élettartama

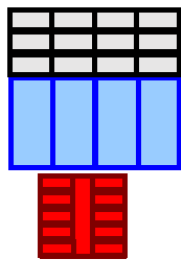
Membráncsere görbéje követi a 10 éves életciklus görbét.

Membrán v.s. klasszikus technológia

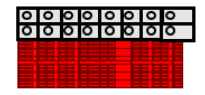
UF Membrán vs. Konvencionális technológia

Intenzív ülepítés (lamella)

Membrán

1.115 m²

3.250 m²

11.150 m²

Előkezelés	Miért kell	Technológia	
		Hagyományos	Membrán
Víz kivétel		Ugyanazon elvek	
Előszűrés	Rendszer védelem	2-4 mm	<0,5 mm
Oxidáció	Fe, Mn, As eltávolítás	KMnO ₄ , ClO ₂ , NaOCl, O ₃	
Koaguláció	Kolloid, szín, szag eltávolítás	Ugyanazon elvek	
Flokkuláció	Pehelyképzés	10-20 min	5-10 min
Ülepítés	Elsődleges fázisszétválasztás	Szükséges	Nem szükséges

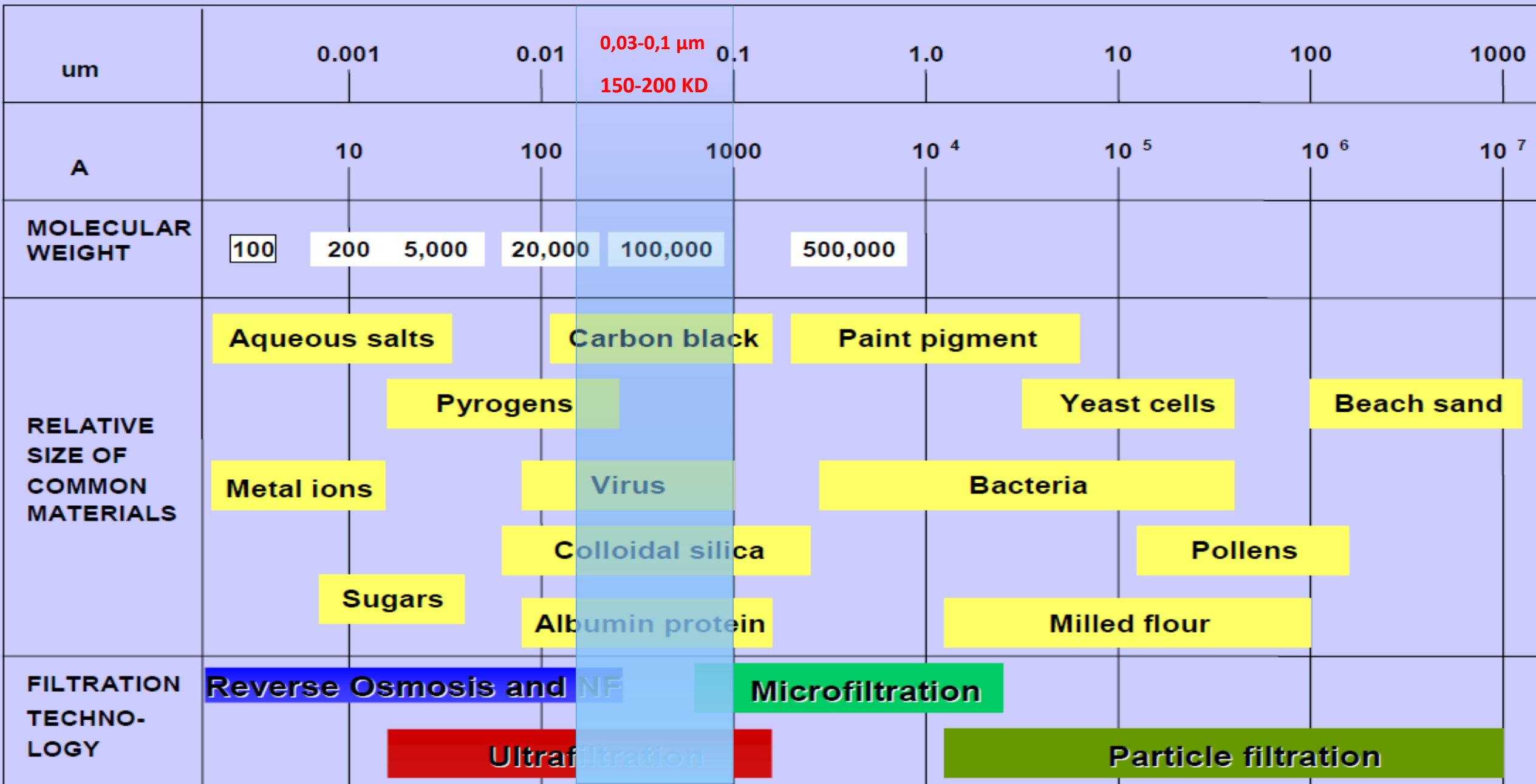
Ultraszűrt víz paraméterek

Paraméter	Tisztított víz
Giardia and Cryptosporidium	Nem kimutatható
Coliszám	< 1/100mL
Lebegő anyag	< 1 mg/L
Zavarosság	< 0.2 NTU
Szín	50-95% eltávolítás koagulációval
KOI	45-75% eltávolítás koagulációval
Részecske szám	< 5 részecske/mL

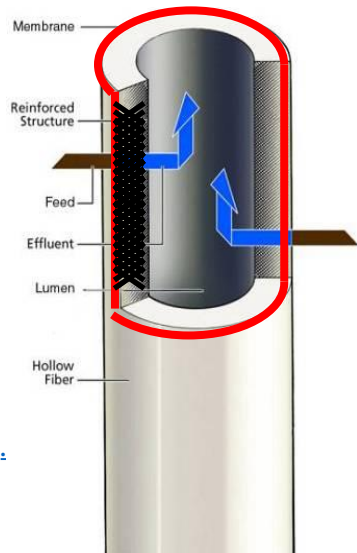
- ✓ A tisztított víz gyakorlatilag szilárdanyag mentes
- ✓ Nincs szükség a mikroorganizmusok elpusztítására, csak biztonsági utófertőtlenítés szükséges
- ✓ Nagy kolloid szerves anyagokat is eltávolít ($D > 200$ kD)
- ✓ A tisztított víz minősége stabil, még eltömődött membránok esetében is

Ultraszűrő membrán típusok és azok alkalmazási lehetőségei

THE FILTRATION SPECTRUM

Támréteges

Modul

Kazetta

64M

20M

..\GE_University\216 - Zee Weed.avi

..\GE_University\ZeeWeed 500D Train Anim Large.avi

Bemerülő

Modul

ZW1000

Kazetta

..\GE_University\ZW1000.avi

Támréteg nélküli

Nyomás alatti

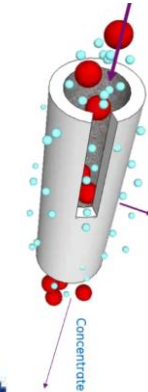
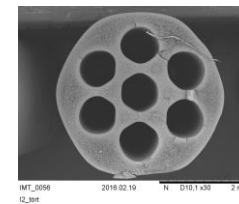
Modul

ZW1500
Outside-in

Modul

ZW700B
Inside-out

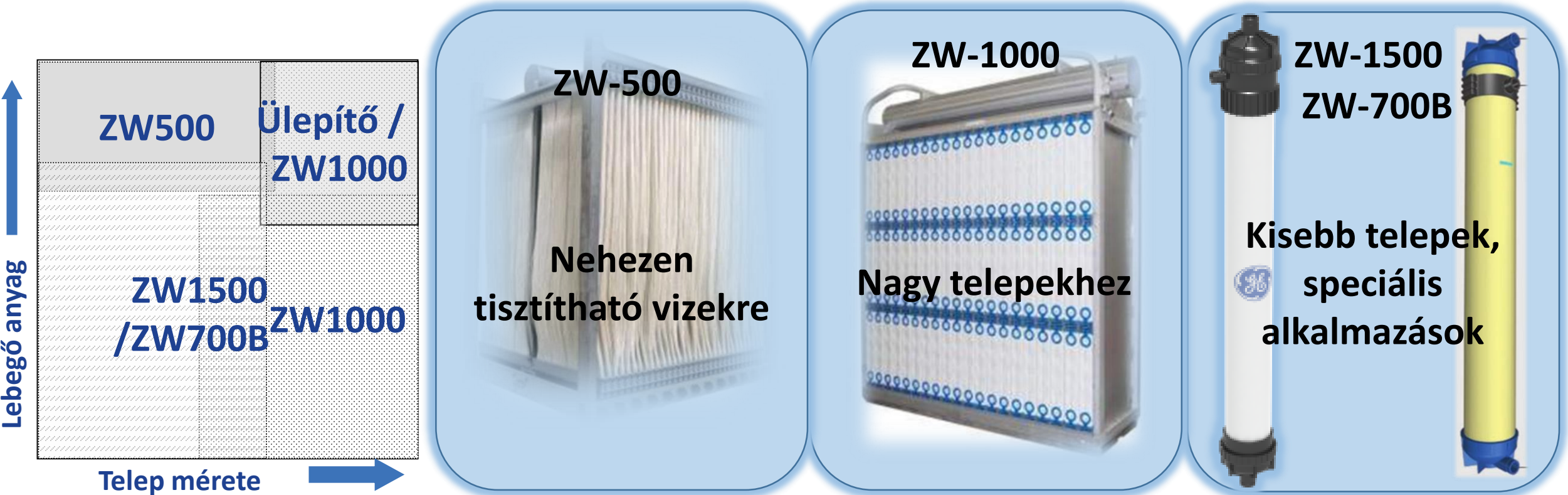

Rack

Rack

Az UF Membránok alkalmazási lehetőségei

Modell	Ivóvíz	Ipari	Tengervíz	Harmadlagos tisztítás	Utótisztítás (biztonsági szűrés)	Olajszármazékok/ speciális szennyezők	Versenytársak fejlesztései
ZW-500	✓	✓		✓	✓		✓
ZW-1000	✓	✓	✓	✓	✓		✓
ZW-1500	✓	✓	✓	✓	✓		✓
ZW-700B	✓	✓	✓		✓	✓	✓

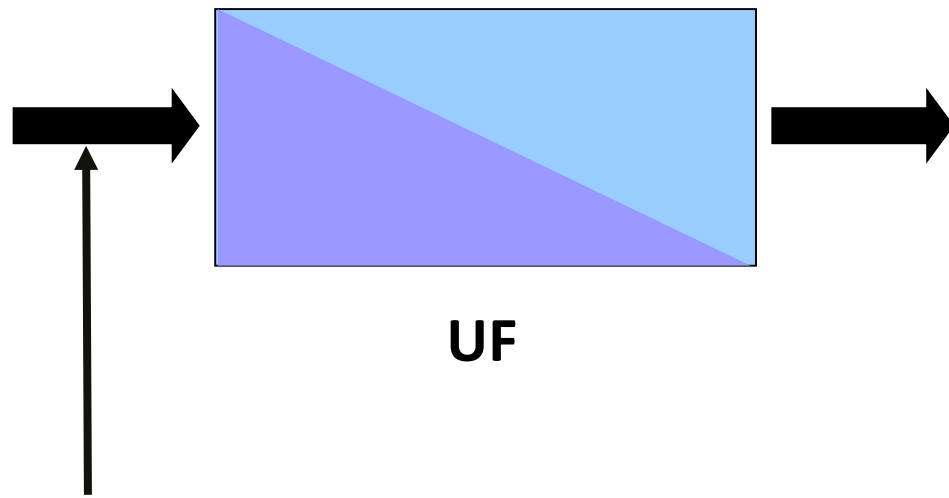

A membrántechnológia alkalmazási lehetőségei

Példák

A membránszűrés alkalmazási lehetőségei 1

Direkt (biztonsági) szűrés

- ✓ Mikroorganizmus (baktériumok, férgek) kiszűrése
- ✓ Vas, mangán, arzén eltávolítása,
- ✓ Utókezelés (biztonsági szűrés)
- ✓ Főleg felszín alatti vizekre
- ✓ Csak biztonsági (utó)klórozás szükséges

Oxidálószer adagolás (Fe, Mn eltávolítás)

- KMnO_4
- ClO_2
- O_3

Biztonsági szűrés az ammónia biológiai eltávolítása után

Az ammónia eltávolítása biológiai úton (nitrifikáció) a törésponti klórozás alternatívája

- Nincs THM képződés
- Gyakorlatilag az ammóniát teljesen el lehet távolítani
- A szűrletben olyan mikroorganizmusok is előfordulnak, amiket hagyományos homokszűréssel, illetve klórozással eltávolítani nem lehet (férgék: főleg *Rotatoria* és *Nematoda* – 10-50 micron)

Pórusméret: 20-50 mikron

Egyedüli, biztonságos megoldás a membránszűrés.

Pórusméret: 0,03 mikron

Mikroorganizmus	Eltávolítási hatások (logaritmus skála)				
	ZW500	ZW1500	ZW1000	ZW700B	Hagyományos
Férgék	>4	>4	>4	>6	40-60%
<i>Cryptosporidium</i>	>4	>4	>4	>6	75-80%
<i>Giardia</i>	>4	>4	>4	>6	75-80%
Vírusok	>2.0	>2.0	>2.0	>4.0	10-30%

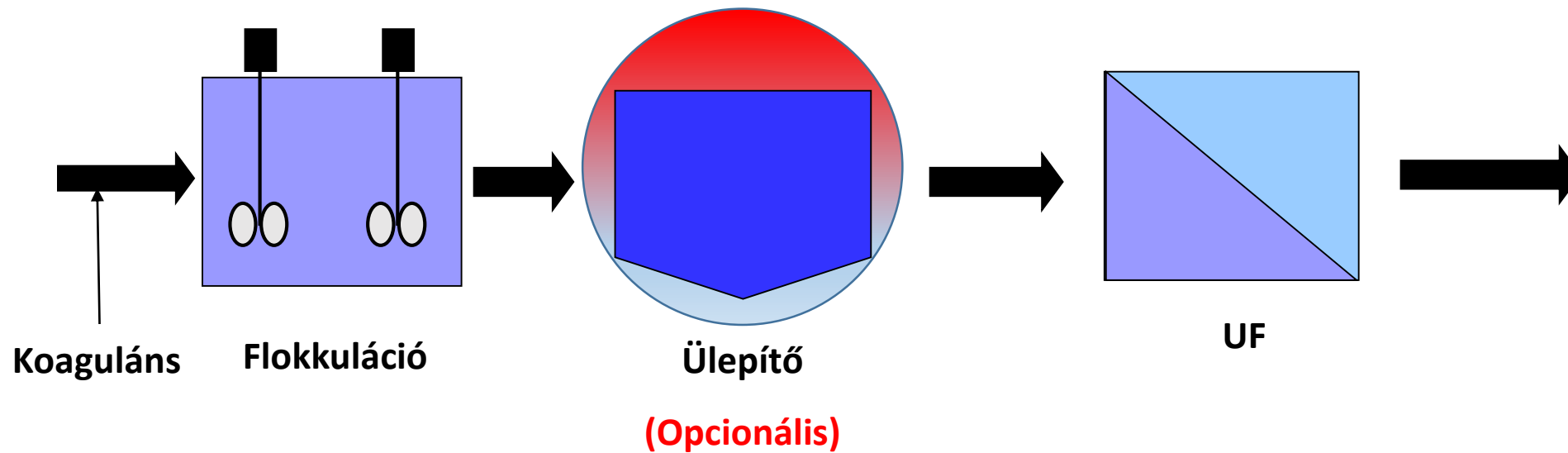
Monori Vízmű

- **Levegőztetés** (ammónia oxidáció)
- Alulról fölfelé nyomás alatti szűrés (**Nitrifikáció**)
- Mangán, vas és arzén oxidációja (permanganáttal)
- **Koaguláció** ($\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$)
- **Homokszűrés**
- **Biztonsági (ultra)szűrés**
(**UF ZW 1500**)

- Zagyülepítés és visszavezetés
- Iszapsűrítés, deponálás

A membránszűrés alkalmazási lehetőségei 2

Koaguláció

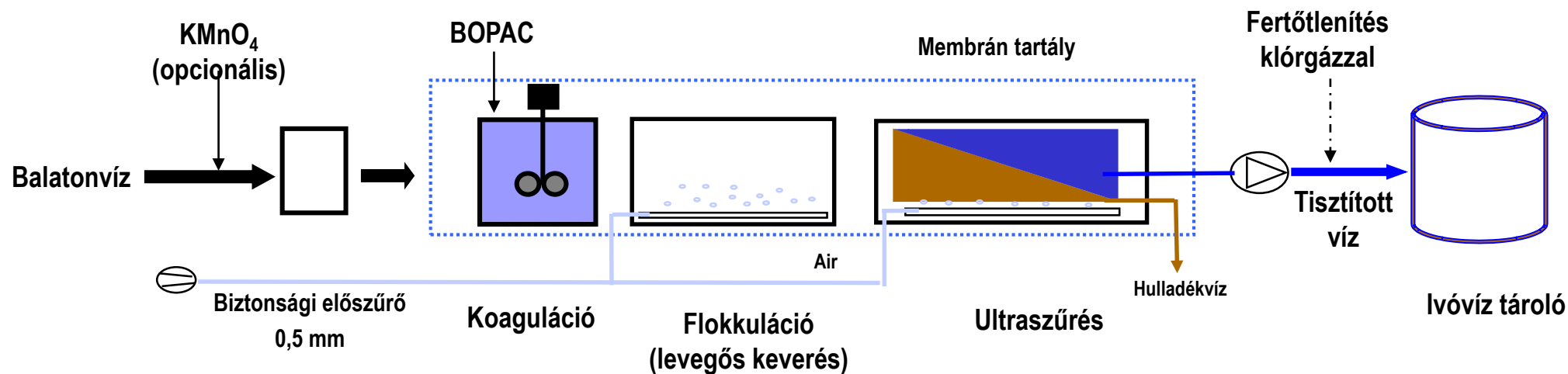
Zavarosság, mikroorganizmus (Pathogen) és szerves anyag eltávolítás, felszíni vizekre. A legelterjedtebb alkalmazás

Balatonöszöd Ivóvízmű

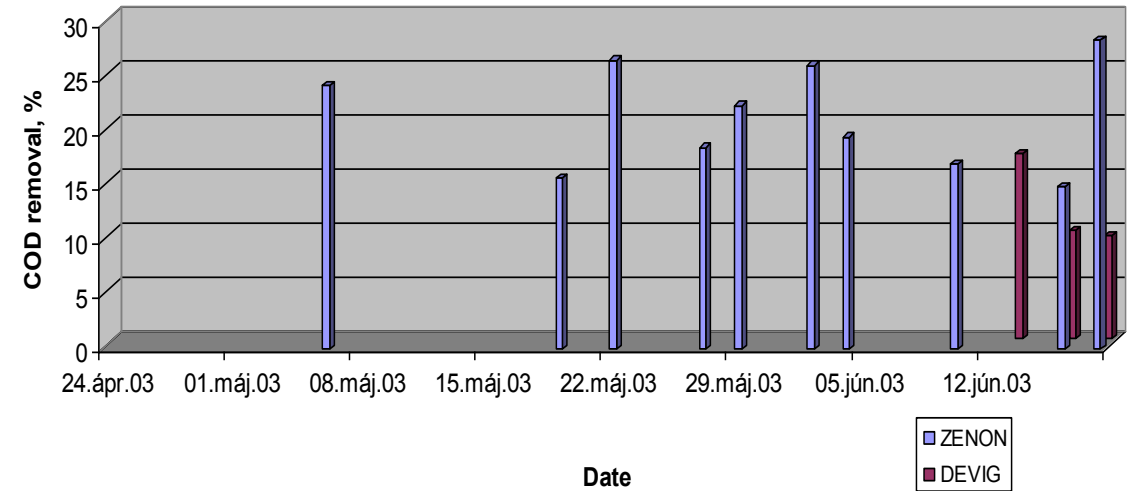
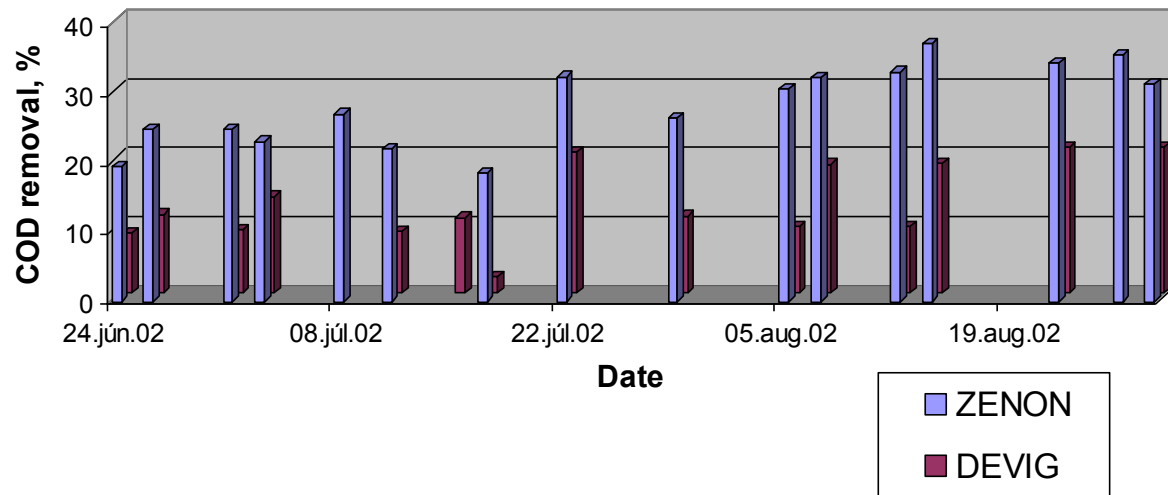

- Felszíni víz (Balaton)
- Átadás ideje: Március 2002
- Nominális Kapacitás: 5.000 m³/d
- Maximum kapacitás: 6.600 m³/d

Tipikus vízminőségi paraméterek			
Paraméter		Nyersvív	Tisztított víz
Zavarosság	NTU	20-200	<01
Alga	col/l	10 ⁶ -2x10 ⁶	<100
Csíraszám 20 °C	col/ml	100-150	0 (fertőtlenített)
Csíraszám 37 °C	col/ml	12.okt	0 (fertőtlenített)

KOI eltávolítás hatásfoka UF és DEVIG technológiával 2002-2003 (DRV diagramjai alapján)

DEVIG technológia:

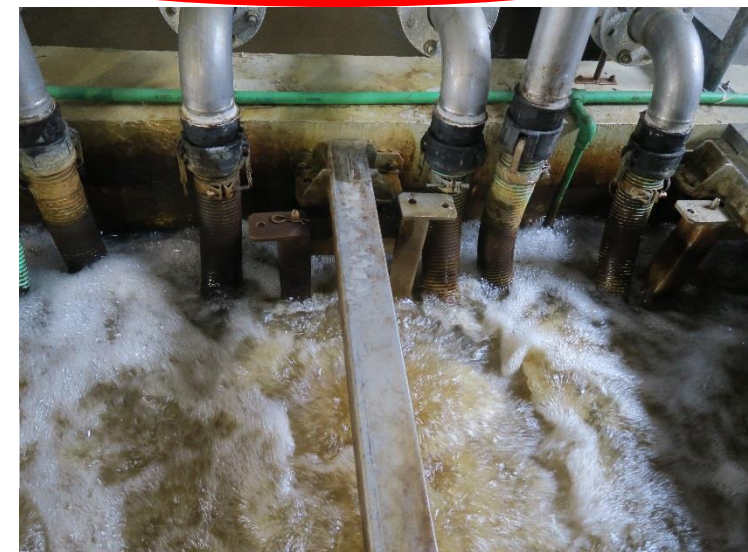
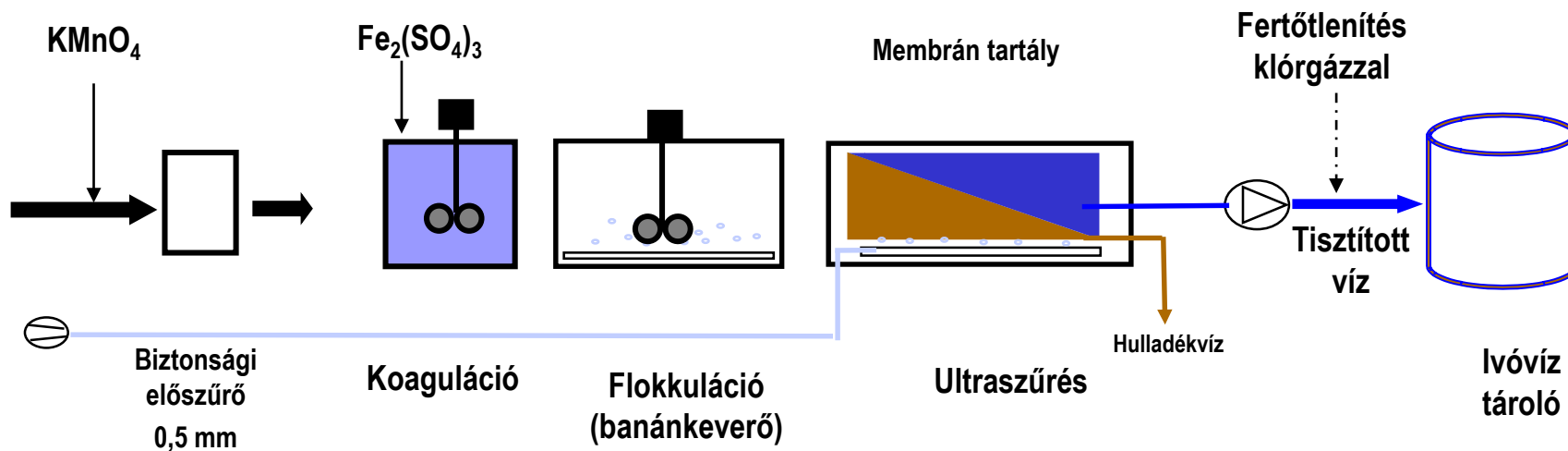
- nyersvízkivétel
- vegyszeradagolás:
  - Előklór
  - Koaguláns
- koagulációs szűrés DEVIG típusú kavicsöltetű szűrőtornyokon
- közbenső klór adagolás
- homokszűrés
- aktívszén szűrés
- utóklór adagolás

Tuzla (Bosznia – Hercegovina) ivóvíztisztító mű

- Felszíni víz (Modrac tó)
- Átadás ideje: Március 2007
- Nominális Kapacitás: 26.000 m³/d
- 3 sor, 12 ZW 500C kazetta soronként

Tipikus vízminőségi paraméterek			
Paraméter		Nyersvív	Tisztított víz
Zavarosság	NTU	10-100	<01
Alga	col/l	10 ⁴ -10 ⁵	<100
Vas	mg/l	0-0,5	<0,05
Mangán	mg/l	0,1-1,0	<0,05
KOI	mg/l	6-18	<2

Koaguláció, ülepités és membrán szűrés

ERV DWTP Lazberc

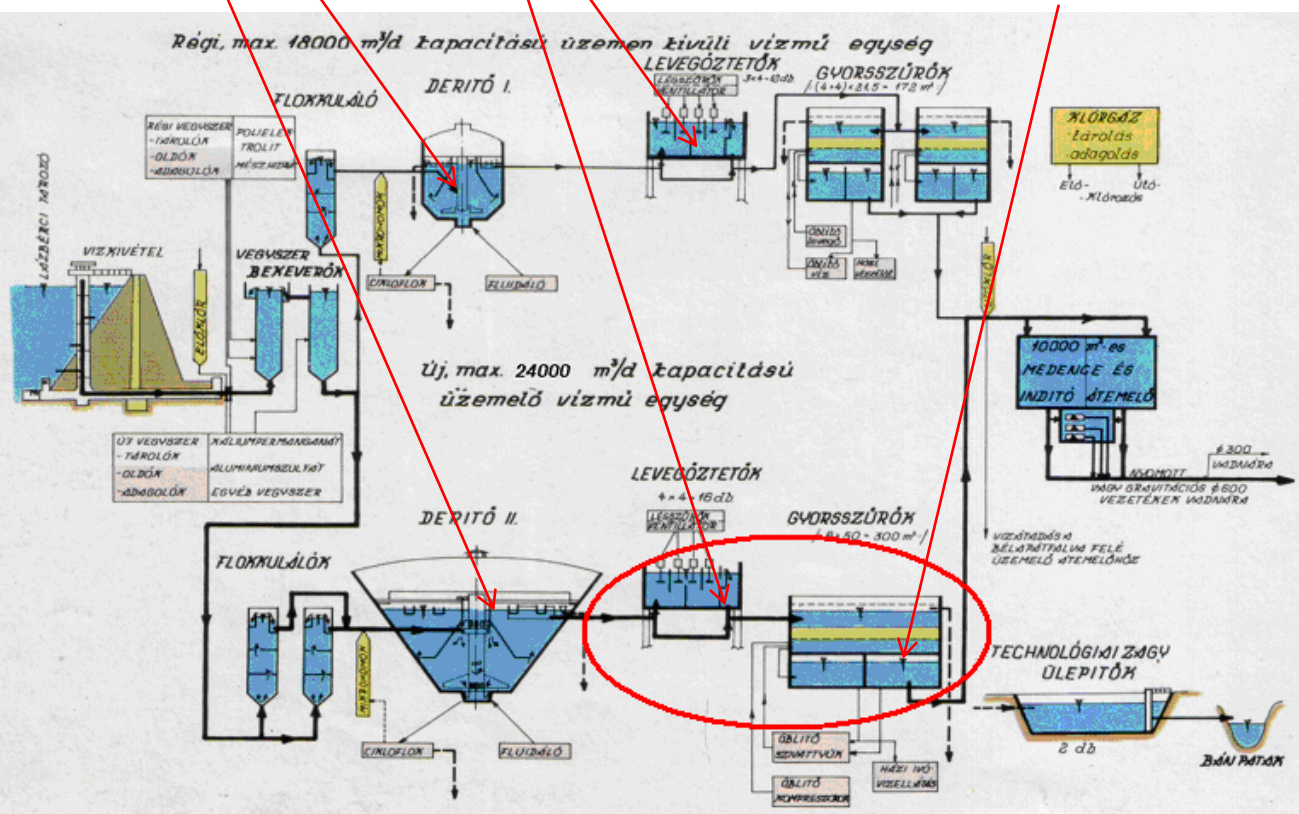
A technológia

A derítők és az előkezelés változatlanul üzemel

A levegőzetetők helyére kerültek a membránok

A homokszűrők helyére került a GAC

- Vízkivétel eredeti
- Előoxidáció (KMnO₄) eredeti
- Koaguláció (BOPAC) eredeti
- Flokkuláció eredeti
- Derítés eredeti
- UF
  - Támréteg nélküli: 2006 –tól üzemel
  - Támréteges 2011-től üzemel
- GAC közös
- Fertőtlenítés eredeti

Paraméter	Támréteg nélküli	Támréteges
Kapacitás m ³ /day	16000	8000
Sorok száma	2	2
Kazetta soronként	4	3
Kazettaszám	8	6
Modulszám kazettánként	48	56
Total modulszám	384	336
Fluxus (lmh)	43,2	33,6

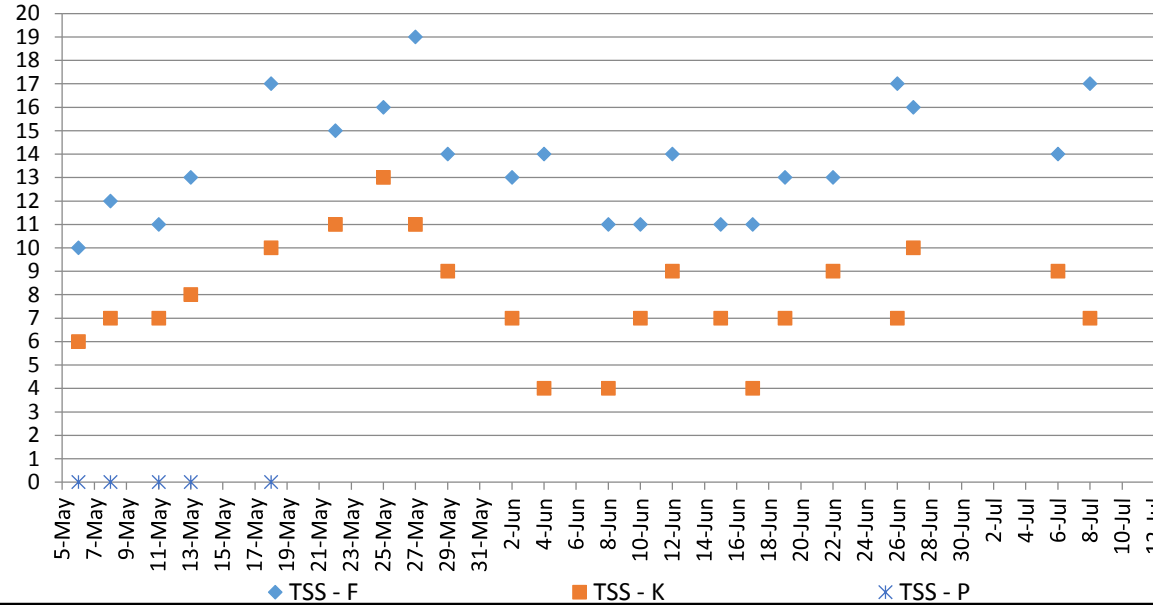
Analízis adatok

F-Nyersvíz

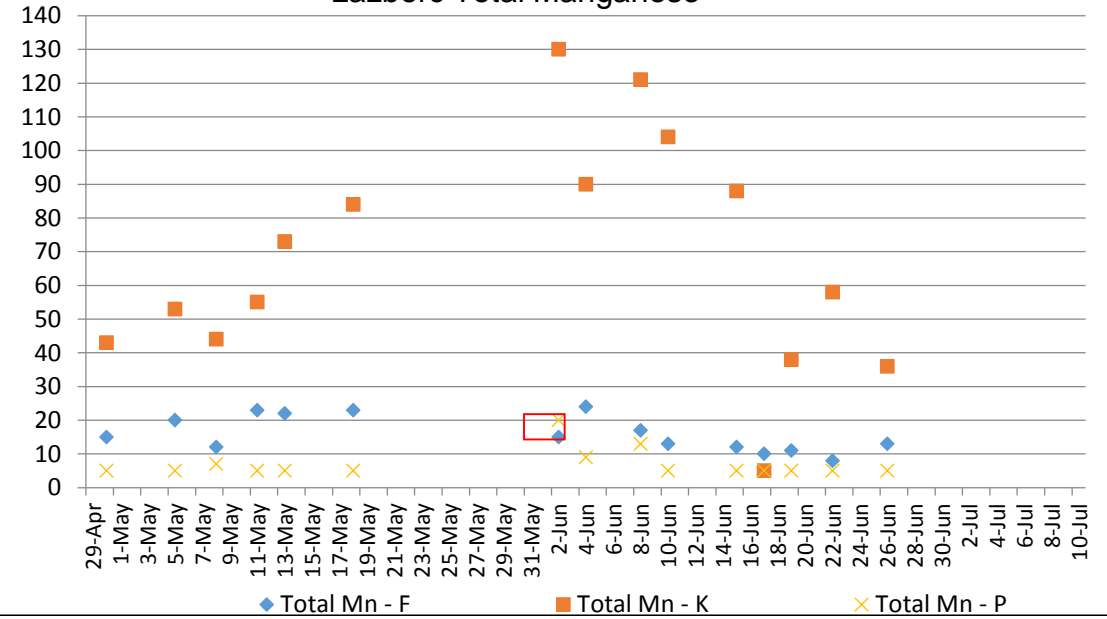
K-derített

P-Permeátum

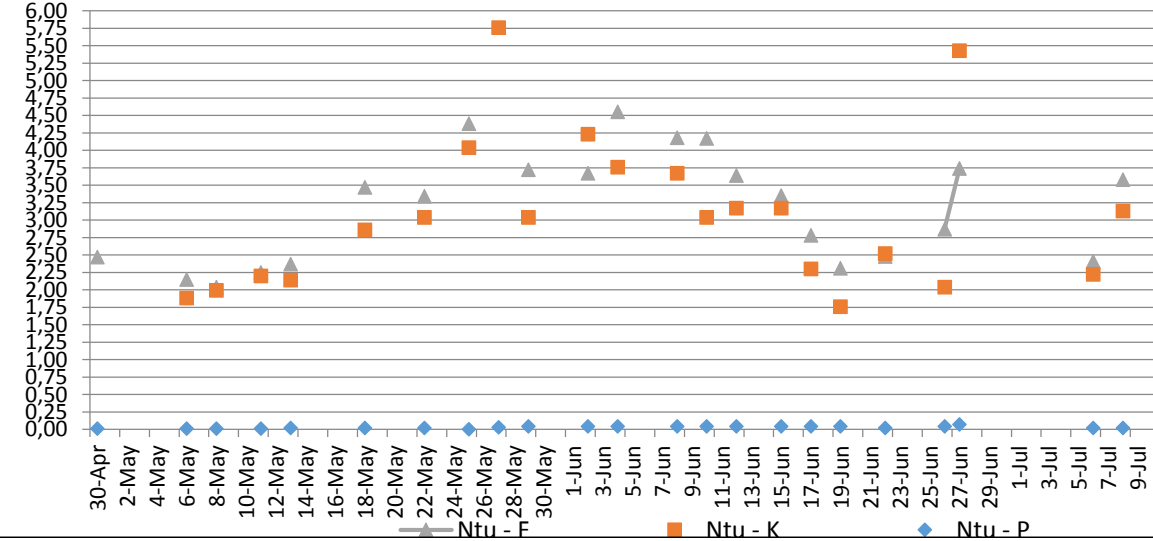
Lazberc_lebegőanyag

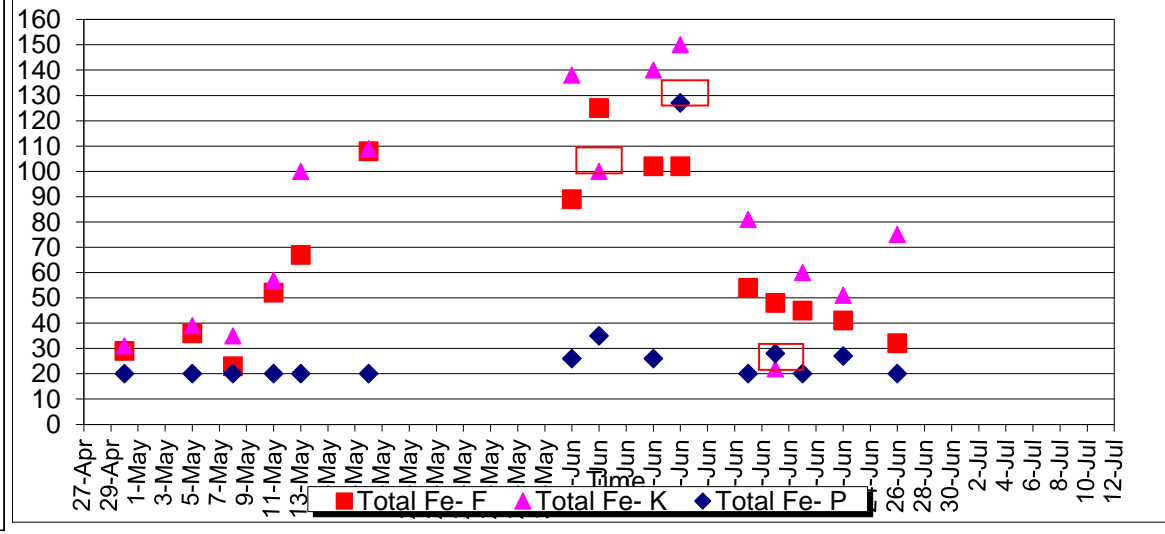
Lazberc Total Manganese

Lázberc_Zavarosság

Lazberc Total Iron

Fordított ozmózis előkezelés

UF Membrán vs. Konvencionális technológia

	Ultraszűrés	Hagyományos technológia
Pórusméret	0,03-0.05 µm pórusméret	MMF (homok) szűrés, pórusméret:20-50 µm
Tisztított víz minősége	<ul style="list-style-type: none"> • Állandó, számítható vízminőség • SDI < 2.5, 100% állandóan, általában < 1.5 • Zavarosság: < 0.1 NTU • Pozitív gát a patogéneknek – nincs szűrőáttörés • Bacteria: > 5 log eltávolítás • <i>Giardia</i>Cyst: > 4 log eltávolítás • Virus: > 4 log eltávolítás 	<ul style="list-style-type: none"> • Változó vízminőség • SDI < 5 ~90% működési időben • Zavarosság: < 1.0 NTU • MMF nem pozitív gát a kolloidoknak és mikroorganizmusoknak • Szűrőáttörés lehetséges
Tipikus élettartam	UF Membrán: 8 - 12 years	MMF (homok)szűrő: 20 - 30 év
Tisztítási gyakoriság	2-4/év	8-12/év
RO Design	Fluxus: ~ 30 l/mh	Fluxus: ~ 20 l/mh
RO csere ráta	~ 10% évente	~ 14% évente
Helyigény	~ 30 – 60 %	100 %

Az ultraszűrési technológia előnyei és hátrányai

Előnyök

- ✓ Rugalmas, az ipar széles köreiben alkalmazható fázisszétválasztásra, tisztításra
- ✓ Az ultraszűrés nagy hatékonysággal távolítja el a pórusméreténél nagyobb részecskéket, mikroorganizmusokat
- ✓ Alacsony hőmérsékleten is effektíven tud működni
- ✓ Alacsony az energiaigénye
- ✓ A folyamatok könnyen kézben tarthatóak, automatizálhatóak
- ✓ Kevesebb a hulladékvíz
- ✓ A membrányártás uniformizálásával (moduláris felépítés) gyakorlatilag bármely igényt kielégít

Hátrányok

- A membránok hajlamosak az eltömődésre, ezért az üzemeltetésére, a technológiai utasítások betartására nagyobb figyelmet kell fordítani
- Vegyszeres tisztítás szükséges (a homokszűrőkkel ellentétben)
- A membránok érzékenyebbek az abrazív anyagokra, ezért komolyabb előszűrést igényelnek
- A beruházási költség magas(abb) lehet

Köszönöm a figyelmet!

Kérdés?